

■ DA LA VITA DA LUDMILLA CAHENZLI

Litania da chalzers

DA LUDMILLA CAHENZLI

Pront m'ha insatgi mussà l'utschè. Quel tip aveva legì l'ultima columna (LQ dals 4 da novembre). En lezza avev'jau scrit ch'i saja normal da cumprar 25 pèra chalzers ad onn. Para che mias explicaziuns n'èn betg stadas chapaiwas a quest tip che m'ha mussà l'utschè. Perquai less jau, Ludmilla Cahenzli, explitar en detagl co ch'jau vegn sin 25 pèra chalzers.

La stad, avant che la scola cumenza, èsi il pli brutal. Mes traus uffants dovran stgalfins e chalzers da gimnastica per la scola: Mia gronda isa ses stgalfins adina sco in dinosaurier. Uschia na po mes figl mesaun betg pli duvrar ils stgalfins da sia sora. La pitschna pudess atgnamain prender ils stgalfins dal mesaun. Ma ella protesta: «Quai èn stgalfins da mats, quels na tir jau betg en.» Jau cumpr trai-pèra stgalfins.

Cun ils chalzers da gimnastica (exnum cun so las cleras per en halla) n'èsi betg uschè nausch. Qua po il mesaun ertar ils chalzers da la gronda. Da gimnastica è lezza numnadamaus uschè marscha ch'ils chalzers vesan ora sco novs suenter in onn. Ma il commentari da la pitschna che duess prender ils chalzers dal mat: «Quels na tir jau betg en, quels toffan.» E damai ch'jau chapesch sias resalvas – jau na trajess gea era mai en chalzers dad Eugen Cahenzli – obtegna ella novs. Nus fissan cun stgalfins e chalzers da gimnastica gia tar tschintg pèra chalzers.

La scola cumenza, ed i vegn l'emprima daratga: «Mamma, mias stivlas èn memia pitschnas.»

«Sche prenda quellas da la gronda», ditg jau.
«Lezzas han ina rusna.»

Jau cumpr stivlas per la gronda e per il mesaun. La pitschna survegn quellas dal mesaun. Era sch'i toffan. Nus fissan tar set pèra chalzers.

Tuttenina hai num:
«Nus main sin viadi da scola. Il scolast ha ditg che nus stoppian avair chalzers auts, uschiglio stuain nus star a chasa.» Ludmilla va cun la gronda a cumprar chalzers da culm. Fa otg.

Ivegn che bischa. Ludmilla va giun tschaler e prend da nanavant ils chalzers d'enviern da l'onn passà. La gronda dovrà sa chapescha novs. Ils dus pitschens pon segir duvrar ils veders. Ma ils chalzers dal mesaun da l'onn passà èn era già memia pitschens per la pitschna. Merda, jau avev extra cumprà buns e chars per ch'els tegnian anc per la pitschna. Sdiavlar na gida nagut. Jau cumpr chalzers d'enviern per la gronda e per la pitschna, uschia che **nus fissan tar diesch.**

Per il sport d'enviern dovrà chalzers da skis, patinas e boots da naiv. En la media èn quai trai-pèra chalzers per stagiu. **Nus fissan tar tredesch.**

Jau, Ludmilla, survegn da Nadal da mamez stivlas da tgirom, mega modernas e perquai mega charas. I dat novs stgalfins chauds per la gronda e novs chalzers d'enviern per Eugen. El na vul atgnamain nagins ed insista ch'el possia anc traer en ils vegls (annada 1989), ma puncto chalzers na dastgan ins betg adina tadlar sin ils umens. Insumma: Co vesiss quai ora, sch'jau giess cun mias stivlas novas, e mes um trot-

tass suenter sco in pauper galio cun chalzeram da l'ultim tschientaner? En nossa contabilitad da chalzers fissan nus tar 16 pèra chalzers.

Dal schaner fin il mars marscha pauc punto chalzers. Ins po far outras investiziuns.

Avant ch'i fa primavaira Avom jau giun tschaler e prend siadora las sandalas ed ils chalzers da gimnastica per la stad. Ils chalzers da gimnastica vesan ora sgarschaivel: grisch e tuffus. Jau als mett en la maschina da lavar. I sorta be pli in-pèra, tschai è tocca. Il pèr entir va a la pitschna. Lezza ma guarda cun in'egliada cun milli renfatschas cura ch'ella sto empruvar en ils chalzers. Jau vegn buna-main lomma. Ma: «Na, quella gida na survegnas ti nagins auters.» «Sulet» ils dus gronds ston avair novs. **Nus fissan tar 18 pèra.**

Il mat ha emprima comuniun. El na po tuttina betg ir en baselgia cun chalzers da gimnastica: **Fa 19.** La gronda dovrà puspè stivlas da plievgia (sa sch'ins na pudess betg inventar stivlas da gumma da strech?). **Fa 20.** Las mattas vulan schlarpas per las vacanzas da stad. **Fa 22.** Jau vi era schlarpas. **Fa 23.** E cura ch'jau cumpr mias schlarpas, ves'jau gist anc in pèr total bellas sandalas per mai. **Fa 24.** Per cletg planchan las sandalas era ad Eugen.

Da mesa stad vegn anc il mat (sco descrit en l'ultima columna) e dovrà auters chalzers da gimnastica perquai che quels ch'jau avev cumprà la primavaira èn già memia pitschens. **Nus fissan tar 25 pèra chalzers** en la contabilitad d'in soli onn.